Pääkaupunkiseudun Praksiksen toimintakertomus vuodelta 2015 ja toimintasuunnitelma vuodelle 2016

Koonnut Laura Yliruka

Vuosi 2015 on ollut Pääkaupunkiseudun Praksiksen vakiintuvan toiminnan ja tiedontuotannon aikaa. Pääkaupunkiseudun Praksiksessa yhdistyy kuntien kehittämis- ja tutkimustoiminta sosiaalityön käytännön opetukseen. Toisen toimintavuoden aikana on jatkettu yhteistyössä pääkaupunkiseudun kuntien, Helsingin yliopiston ja Soccan Heikki Waris -instituutin kanssa toimintaa palvelevissa ja yhteistyötä tukevissa rakenteissa. Toimintaa ohjataan kuntien omissa rakenteissa ja pääkaupunkiseudun tasolla. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos on tullut yhteistyökumppaniksi kuluneella toimintakaudella. Uusia avauksia on tehty terveydenhuollon suuntaan käytännön opetuksessa. Vuoden alussa asteittain voimaan astunut uusi sosiaalihuoltolaki vaikutti Praksis-opetukseen ja kehittämistoimintaan. Erityisesti sosiaalinen kuntoutus ja moniammatillinen palvelutarpeen arviointi, rakenteellinen sosiaalityö kuin myös uudistuva lastensuojelu osuivat Praksis-kehittämisen ytimeen kuluneena vuonna.

Toimintaa on ohjannut pääkaupunkiseudun tasolla Praksisohjausverkosto

Helsinki: Jonna Vanhanen, Sari Tuominen

Vantaa: Virve Flinkkilä, Teija Hakulinen (varalla), Anna Vuori, Kati Villgren (varalla)

Anna Cantell-Forsbom, Tiina Turkia (varalla)

Espoo: Maria Dahl, Eveliina Cammarano, Pasi Sipola, Mari Ahlström

Kauniainen: Jaana Myhrberg

Metropolia: Riikka Konttinen

Kalliolan setlementti (Ne-Rå): Leena Ruskomaa

Helsingin yliopisto (HWi): Mirja Satka (pj.), Aino Kääriäinen (31.7.2015 saakka), Ritva Poikela, Kirsi Nousiainen 1.8.2015 lukien

Socca (HWi): Laura Yliruka (sihteeri), Socca Pirjo Marjamäki, Kirsi Nousiainen

Opiskelijaedustus: Ari Heikkilä

Kokemusasiantuntija: Kirsi Kallio (11/2014–1.3.2015).

PraksisTekijät

Pääkaupunkiseudun Praksis-toiminnan työrukkasina toimivat PraksisTekijät:

Helsinki: Auri Bützow, Laura Rapo

Vantaa: Vappu Koskinen (6.11.2015 saakka), Hanna Tulensalo (virkavapaalla 1.10.–31.12.2015), Kirsi Huvinen, Anne Kantoluoto.

Espoo: Eveliina Cammarano, Anu Rämö, Henna Leppämäki, Riina Mattila

Helsingin yliopisto: Aino Kääriäinen (pj.) (31.7.2015 saakka), Kirsi Nousiainen (pj.1.8.2015 lukien), Ritva Poikela, Kaija Hänninen

Socca (Heikki Waris -instituutti): Laura Yliruka (sihteeri)

Kunnissa Praksis-toiminnasta ovat vastanneet

Helsinki: Helsinki Praksiksen ohjausryhmä, pj. Anna-Kaisa Tukiala, jäsenet: Pia Korkala, Riitta Vartio, Terhi Leino, Sari Tuominen, Laura Yliruka, Kirsi Nousiainen, Auri Bützow, Laura Rapo.

Vantaa: Vantaan Praksiksen koordinaatioryhmä, pj. Anna Vuori, jäsenet: Anna Cantell-Forsbom (psyk.sos.), Virve Flinkkilä, Kirsti Huvinen ja Sanna Vaaltola (aikuissosiaalityö), Teija Karttunen (päihde), Vappu Koskinen, Anne Kantoluoto ja Hanna Tulensalo (lastensuojelu).

Espoo & Kauniainen: Espoon Praksiksen ohjausryhmä, pj. Marja-Leena Remes, jäsenet: Eveliina Cammarano, Anu Rämö, Henna Leppämäki, Riina Mattila, Barbro Julin, Jaana Myhrberg (Kauniainen)

Praksis-toiminnan kaiken toiminnan läpäiseviksi toimintaperiaatteiksi on määritelty

- Dialogisuus ja yhteistoiminnallisuus
- Tietoperustan ja osaamisen uudistaminen
- Uusien vaihtoehtojen etsiminen

Sisällöllisesti Pääkaupunkiseudun Praksiksessa yhdistyy kuntien strategioiden mukainen palvelujen kehittäminen ja Helsingin yliopiston sosiaalityön käytäntöjen ja käytäntötutkimuksen opetus. Praksis-toimintaa yhdistävänä tekijänä on yhteisesti valittu teema: ylisukupolvisen huono-osaisuuden katkaiseminen. Vuoden aikana on jatkettu yhteistoiminnallisen tiedontuotannon mallilla. Tiedontuotannon perustana on 1) kokemusasiantuntijoiden, sosiaalialan asiantuntijoiden, opiskelijoiden ja tutkijoiden vuorovaikutus ja siitä syntyvät dokumentit, 2) kuntien kehittämistoiminta sekä 3) tutkimustieto, joka vastaa työpaikkojen tarjoamiin kysymyksiin.

Ylisukupolvisen huono-osaisuuden katkaisemisen teemaa on työstetty vuonna 2015

- avoimen pääkaupunkiseudullisen oppimisverkostotyöskentelyn avulla,
- tarkastelemalla ilmiötä eri tavoin yliopisto-opetuksessa,
- ylläpitämällä tietopankkia ylisukupolviseen huono-osaisuuteen liittyvästä tutkimuksesta sekä
- kuntien omissa kokeiluissa ja kehittämisrakenteissa,
- kehittelemällä uutta practice paper -konseptia

Praksis-toimintaan sisältyvät viisi kuntien ja Kalliolan setlementin kanssa yhteistoiminnallisesti toteutettavaa sosiaalityön käytännön opetuksen jaksoa (K1-K5), sosiaalityön käytännön opettajakoulutus, tutkivan sosiaalityön ryhmät Espoossa sekä yhteinen oppimisverkostotyöskentely. Käytännön opetusjaksojen uudistamisessa on huomioitu sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyörakenteiden tiivistyminen.

Vuonna 2015 tehtiin yhteistyötä **THL:n LaskeTuT** -hankkeen kanssa. Toteutettiin yhteinen paikallista ja kansallista tasoa yhdistävä yhteinen tiedontuotantoprosessi ja -julkaisutoiminta, joka kokosi käytännön kehittämistä, tutkimusta ja päätöksentekijöiden näkemyksiä. Kokoavana tuotoksena syntyy käytäntöä palveleva Praksis-julkaisu (practice paper), jossa jäsennetään ylisukupolvista huono-osaisuutta ja sen katkaisua ilmiönä ja toimintana. Prosessi tuotti lisäksi yhteisen oppimisverkostotilaisuuden.

Narratiivisen työskentelyn työpajatoimintaa levitettiin Helsingin lisäksi muihin kuntiin. Narratiivisen sosiaalityön työpajoja järjestettiin Soccassa kuusi kertaa. Työskentelyyn osallistui 22 henkilöä kunnista ja ammattikorkeakouluista. Vastuuhenkilöt: erikoistutkija Kirsi Nousiainen ja Laura Yliruka.

Kuvastin – reflektiivisen itse- ja vertaisarviointimenetelmän käytön tueksi järjestettiin koulutustilaisuuksia ja ruvettiin suunnittelemaan Kuvastin-tuutoritoimintaa.http://www.thl.fi/fi/web/lastensuojelun-kasikirja/tyomenetelmat-ja-valineet/tyomenetelmat/kuvastin-malli. Vastuuhenkilö: Laura Yliruka

Ylisukupolvisen huono-osaisuuden **tutkimustietopankin** täydentäminen jäi hoitamatta Kirsi Nousiaisen irtisanouduttua Soccasta ja siirryttyä Helsingin yliopiston tehtäviin 1.8.2015 alkaen. Kuitenkin tutkimustietopankkia on hyödynnetty ahkerasti: vuonna 2015 verkkosivuilla oli vierailtu 1033 kertaa.

Metropolialueen sosiaalisen eheyden kumppanuusohjelmassa (14.11.2014) sovittiin valtion ja kuntien sekä kuntien keskinäisen yhteistyön tiivistämisestä. Tämä tarkoittaa muun muassa nuorten ylisukupolvisen syrjäytymisen ilmiöihin tarttumisesta ja niiden torjumista. Metropolialueen kuntien tulee suunnitelman mukaan paikallisesti laatia konkreettiset työsuunnitelmat, missä nuorten tilannekartoitusten pohjalta lähtevää tukea kehitetään palvelusuunnitelmiksi ja katkeamattomiksi palvelukokonaisuuksiksi. Toimenpidekokonaisuuksissa mainitaan muun muassa sosiaalisen kuntoutuksen toimintamallien ja kuntoutuspolkujen kehittäminen. Kuntatason yhteistyön etenemisestä esimerkkinä mainitaan Pääkaupunkiseudun Praksis-toiminta. Edellä mainittu **narratiivisen sosiaalityön vahvistaminen** kytkeytyi nuorten sosiaalisen kuntoutuksen toimintamallien kehittämiseen. Tähän teemaan liittyen valmisteltiin pääkaupunkiseudun **ESR-hankehakemus ”Game on – pääkaupunkiseudun sosiaalisen kuntoutuksen pilotti ”** osana valtakunnallisen osaamiskeskuksen hanketta **”Pro Sos – uudenlaista sosiaalityötä yhdessä rakentamassa”**. Hanke kohdistuu heikoimmassa sosiaalisessa asemassa olevien, erityistä tukea tarvitsevien kansalaisten sosiaalisen osallisuuden tukemiseen. Pääkaupunkiseudun osahankkeessa tavoitteena on kehittää yhteistyössä palvelunkäyttäjien kanssa sosiaalista kuntoutusta. Hankkeessa tuetaan myös kuntia *kunta-Kela*-yhteistyömallin käyttöönotossa. Pilotissa haetaan uutta orientaatiota sosiaalityöhön ja sosiaaliseen kuntoutukseen motivoivasta, luovasta ja ongelmanratkaisuun keskittyvästä *leikillisyydestä ja pelillisyydestä.*

Pääkaupunkiseudun tasoinen oppimisverkostotyöskentely vuonna 2015

Luovat menetelmät (3/2015) oppimisverkosto, joka järjestettiin ammattikorkeakoulujen kanssa yhteistyössä, tarjosi osallistujille virikkeitä oman työskentelyorientaation uudistamiseen. Aamupäivällä keskityttiin narratiivisiin lähestymistapoihin ja iltapäivällä työskenneltiin työpajoissa taiteen, draaman ja kuvan avulla.

Asiakastyön dokumentointi (4/2015) oppimisverkostossa dokumentoinnista kertoi aihetta tutkinut ja käytäntöön perehtynyt yliopistonlehtori Aino Kääriäinen. Tärkeänä ohjenuorana hän nosti esiin sen, että asiakastyöstä kannattaa kirjoittaa ajatellen asiakasta. Näin tekstistä tulee selkeää, totuudenmukaista ja eettisesti kestävää.

Sosiaalinen raportointi (5/2015) Praksiksen kevään viimeisessä oppimisverkostotapaamisessa esiteltiin pääkaupunkiseudun kunnissa tehtävän sosiaalisen raportoinnin eri tapoja (mm. yhteistutkiminen ja asiakasraadit). Lisäksi mietittiin, miten voisimme jatkaa yhdessä tästä eteenpäin. Sosiaalinen raportointi on nyt aivan uudella tavalla ajankohtaista, sillä uusi sosiaalihuoltolaki velvoittaa rakenteelliseen sosiaalityöhön ja sosiaalinen raportointi on yksi sen menetelmistä.

Pääkaupunkiseudun käytäntötutkimuksen päivä 9/2015 (Helsingin yliopisto) on vuosittain toistuva, opiskelijoiden pienimuotoisia käytäntötutkimuksia esittelevä ja tutkimusideoita koordinoiva tilaisuus. Päivän läpikulkevana teemana oli kuntien saama konkreettinen hyöty tutkimuksista. Päivä järjestettiin nyt neljättä kertaa. Päivän avannut professori Hannu Nieminen sosiaalitieteiden laitokselta muistutti, että yhteiskuntatieteillä on velvollisuus ylläpitää kriittistä näkökulmaa yhteiskunnan ja organisaatioiden kehitykseen, ja esimerkiksi käytäntötutkimuksilla on mahdollista toteuttaa tätä tehtävää.

Puheista tekoihin! Ylisukupolvisten ongelmien kohtaaminen ja ehkäiseminen lastensuojelussa ja sosiaalipalveluissa (11/2015) oppimisverkostossa pohdittiin ylisukupolvisten ongelmien kohtaamista ja ehkäisyä monelta kantilta. Ylisukupolvisuus nähtiin ilmiönä, joka koskettaa koko palvelujärjestelmää ja eri ammattiryhmiä. Ylisukupolvisten ongelmien ratkaisemisen avaimena esitettiin siirtyminen kohti nykyistä humaanimpaa palvelujärjestelmää. Humaanissa järjestelmässä mennään lähelle perheiden elämää, tuetaan heidän omia voimavarojaan ja vahvistetaan läheisiä ihmissuhteita syyllistämättä perheitä heidän ongelmistaan. Seminaarissa kansainvälisinä vieraina olivat professorit Brid Featherstone ja Kate Morris Isosta-Britanniasta. Seminaari tarjottiin internetin välityksellä katsottavaksi valtakunnallisesti.

Valtaistava ja rakenteellinen sosiaalityö (11/2015) oppimisverkostossa jatkettiin edellisenä vuonna aloitettua sosiaalisen raportoinnin teemaa sosiaalityön vaikuttamisen teemalla tutkija Laura Tiitisen johdattelemana. Lisäksi tutustuttiin aikuissosiaalityön asiakkaiden näkemyksiin, joista kertoi Marja Koskenalho lisensiaatin tutkimuksensa pohjalta. Oppimisverkostossa professori Barbara Levy Simon New Yorkin Columbian yliopistosta teki historian tutkijan katsauksen empowerment (valtaistava) sosiaalityön juurista ja yhteiskunnallisista yhteyksistä.

Lisäksi: Kuvastin-koulutus. Laura Yliruka koulutti sosiaalityöntekijöitä Kuvastin-menetelmän käyttöön ja kertoi tuoreen väitöskirjansa tuloksista liittyen sosiaalityön reflektiivisiin rakenteisiin.

Kustakin oppimisverkostosta kerättiin arviointipalaute. Kaikki oppimisverkostot saivat kiitosta (4 tai 5 arvosana asteikolla 1-5). Vastausprosentti vaihteli 5-40 % välillä. Oppimisverkostot järjestettiin vuoron perään eri kunnissa, mikä osoittautui toimivaksi ratkaisuksi.

Kuntien kehittämistoiminta vuonna 2015

Kuntien kehittämistoiminnassa näkyi selvästi edelleen vahvistuva prosessi, jossa opiskelijoiden käytäntötutkimusten ja gradujen tuottamaa tietoa määrätietoisesti integroitiin osaksi työpaikkojen oman kehittämisen jatkumoja ja paikalliseen päätöksentekoon. Kuntien Praksistyöntekijät ja kunnissa toimineet opiskelijat ovat kirjoittaneet kehittämiseen kytkeytyviä artikkeleita vuonna 2016 ilmestyvään yhteisjulkaisuun ylisukupolvisen huono-osaisuuden katkaisusta.

***Helsingin** lastensuojelun* Praksis-kehittämisessä jatkettiin yhtenäisen tuen tarpeen arviointimallin parissa. Malli otettiin käyttöön koko lastensuojelussa, ja sen jälkeen Praksis-työssä on selvitetty asiakkaiden ja työntekijöiden mielipiteitä ja kehittämisehdotuksia. Viimeisimmän asiakaskyselyn mukaan yli 70 % pitää mallia erinomaisena ja työskentelyä selventävänä. Malliin liittyen järjestettiin Helsingissä viisi koulutustilaisuutta, joihin osallistui yhteensä lähes 200 työntekijää. Jatkossa järjestetään eri yksiköiden yhteisiä kehittämispajoja, joissa työntekijät voivat toisiltaan oppia uusia näkökulmia mallin käyttöön.

Helsingissä on vuonna 2015 pilotoitu uutta yhteistä sosiaalisen raportoinnin mallia ja lastensuojelun avohuolto on ollut pilotissa mukana. Lisäksi arviointiyksiköt kokeilivat omaa sosiaalisen raportoinnin mallia. Praksis-sosiaalityöntekijät ovat olleet mukana kokoamassa ja työstämässä syntynyttä materiaalia, joka viedään viraston johtoryhmään. Sosiaalisen raportoinnin tuotokset kootaan sosiaali- ja terveysviraston verkkosivuille julkisesti nähtäväksi.

Helsingin nuorten ja yli 25-vuotiaisen sosiaalityössä jatkettiin vuonna 2015 nuorten sosiaalityön tiimien kehittämistä tiimien omien kehittämistehtävien parissa ja jatkettiin nuorten sosiaalityön verkoston järjestämiä koulutus- ja verkostoitumistilaisuuksia. Nuorten sosiaalityön verkosto järjesti vuonna 2015 kolme kehittämistilaisuutta kaikille nuorten palvelujen sosiaalityöntekijöille ja -ohjaajille. Aiheina oli yhteistyö työvoimahallinnon kanssa, nuorten kuntoutusmahdollisuudet ja yhteistyö oppilashuollon kanssa. Lisäksi Praksis-toiminta oli mukana Malmin nuorten sosiaalityön ASLI-seurantaan liittyvissä kehittämispäivissä keväällä ja syksyllä. Myllypurossa kokeiltu aulakahvilatoiminta jatkuu. Praksis-työntekijä on ollut aktiivisesti mukana sosiaalisen raportoinnin mallin kehittämisessä, käyttöönotossa ja aineiston työstämisessä. Lisäksi Praksis-työntekijät ovat työstäneet uutta sosiaalihuoltolakia koskevaa julistesarjaa sosiaalityön ja -ohjauksen toimipisteisiin levitettäväksi. Kolme opiskelijaa tekee K5-työtään sosiaalisen raportoinnin teemoista ja rakenteellisesti sosiaalityöstä.

Vantaalla Praksis-kehittäminen kohdentui koko perhepalveluihin. Yhteiset kehittämisteemat ovat olleet yhteistyön kehittäminen perhepalvelujen sisällä, varhaisen vaiheen työn kehittäminen ja konkretisoiminen: lapsi- ja perhenäkökulman esiin ottaminen päihdekartoituksen aikana ja lapsen kohtaamisen korostaminen lastensuojelu- ja aikuissosiaalityössä sekä huostaan otettujen lasten vanhempien asiakassuunnitelmat.

Toteutettiin kaksi sosiaalityöntekijöille suunnattua työpajaa lasten kohtaamisesta ja aloitettiin materiaalin kokoaminen lapsen kanssa työskentelyn opasta varten. Toteutettiin yksi pienten lasten yhteistutkijuusryhmä osana tukiviikonlopputoimintaa. Kokeilusta kirjoitetaan artikkeli Pääkaupunkiseudun Praksiksen ja THL:n yhteisjulkaisuun.

Toteutettiin yhteinen Praksis-iltapäivä liittyen ylisukupolvisen huono-osaisuuden teemaan. Iltapäivän aikana esiteltiin perhepalveluissa tehtyä kehittämistyötä sekä käytäntötutkimuksia.

Ylisukupolvisen huono-osaisuuden katkaisuun kytkeytyvien käytäntötutkimusten teemoissa on ollut jatkumoa ja tutkimuksia on hyödynnetty kehittämisen tukena. Emmi Ytti teki käytäntötutkimuksen huostaanotettujen lasten vanhempien asiakassuunnitelmista. Tutkimustulosten pohjalta jatkettiin kehittämisen suunnittelua. Anu Rosalènin huolto- ja tapaamisriidat lastensuojelutarpeen selvityksessä -käytäntötutkimuksen jatkumona aloitettiin uusi opinnäytetyö lapsen huomioimisesta lastensuojelutyössä, kun taustalla on huolto- ja tapaamisriita. Kehittämistyötä jatketaan näiden tutkimusten tulosten perusteella.

Esimerkki käytäntötutkimuksen hyödyistä Vantaalla

Käytäntötutkimuksen avulla saatiin aikuissosiaalityön tarvitsemaa faktatietoa muutosprosessin tueksi. Aiemmin aikuissosiaalityön sosiaalityöntekijät ja sosiaaliohjaajat olivat tehneet itsenäisesti ja omaan harkintaansa perustuvia sosiaalisen kuntoutuksen ostopalvelupäätöksiä, joissa palveluntuottajat eivät välttämättä aina olleet niitä, jotka olivat kilpailutuksessa hyväksyttyjä palveluntuottajia tai kilpailutettuja palveluja. Puutteellinen ohjeistus ja valvonta mahdollistivat myös tilanteet, joissa arviointi ostopalvelun tarpeesta ja pituudesta saattoi perustua palveluntuottajalta tulleeseen suositukseen. Uudessa toimintatavassa aikuissosiaalityön palvelupäälliköstä, nuorten, aikuisten ja asumispalveluiden esimiehistä koostuva työryhmä linjasi uuden hakemuskäytännön myötä päätökset pilotin ajaksi palkatun sosiaaliohjaajan esittelyn pohjalta. Toimintatavan muutoksella pystyttiin arvioimaan ostopalvelujen vaikuttavuutta, ohjattiin tehokkaammin kaupungin omiin tai järjestöjen tarjoamien palvelujen piiriin ja kilpailutuksessa hyväksyttyjen palveluntuottajien piiriin. Kaiken kaikkiaan saatiin kokonaiskuva sosiaalisen kuntoutuksen asiakasprofiilista, määristä ja palvelutarpeista. Yhteistyöprosessi HUS:n suuntaan myös sujuvoitui hakemusmenettelyn seurauksena. Käytäntötutkimuksen kautta aikuissosiaalityön esimiehistä koostuva työryhmä sai arvokasta tietoa siitä, miten uusi toimintatapa koettiin työntekijöiden taholta. Käytäntötutkimus mahdollisti työntekijöiden kuulemisen ja kokemuksellisen tunteen siitä, että heitä myös kuultiin. Marraskuussa alkaneella uudella käytäntötutkimusjaksolla saatiin tietoa sosiaaliseen kuntoutukseen liittyvästä Klubitaloyhteistyötä sekä nuorista sosiaalisen kuntoutuksen asiakkaista.

Espoossa ja Kauniaisissa panostettiin lastensuojelun ja aikuissosiaalityön yhteistyöhön. Aikuisten sosiaalipalvelut ja lastensuojelupalvelut on yhdessä organisoinut neljä *tutkivan sosiaalityön verkoston tapaamista*, jossa on esitelty Espoon kaupungille tehtyjä sosiaalityön käytäntötutkimuksia, pro gradu -tutkielmia, lisensiaattitöitä sekä sosionomien opinnäytetöitä ja ylemmän AMK-tutkinnon kehittämistöitä. Verkoston tapaamisissa on ollut mukana opiskelijoita, opettajia, sekä sosiaalialan ammattilaisia laajasti eri Espoon kaupungin toimialoilta sekä HUS:sta. Verkostossa on käyty esitellyistä tutkimuksista mielenkiintoisia ja avartavia keskusteluja.

Lastensuojelussa on jatkettu ja laajennettu *moniammatillisen yhteistyön* kehittämistä sekä syvennytty *arvioinnin sisällölliseen kehittämiseen*. Aikuissosiaalityö ja lastensuojelu ovat olleet yhdessä työstämässä lapsen ja aikuisen palvelutarpeenarviolomakkeita. Lomakkeissa on kiinnitetty huomiota siihen, että aikuiset tulisivat huomioiduksi lapsen palvelutarpeenarvioinnin yhteydessä ja lapset aikuisen palvelutarpeenarvioinnin yhteydessä. Ennakollisen lastensuojeluilmoituksen prosessia on kehitetty yhteistyössä lastensuojelun, aikuissosiaalityön ja lapsiperheiden perhetyön kanssa.

Keväällä 2015 aloitettiin verkkoneuvonnan pilotti *OmaVerkosto*, jossa kohderyhmänä ovat asiakkaat, jotka voisivat hyötyä moniammatillisesta yhteistyöstä. OmaVerkostossa asiakas ja ammattilaiset muodostavat netissä tietoturvallisen keskusteluringin. Pilotin arvioinnista on valmistunut sosiaalityön käytäntötutkimus

sekä siitä tehdään pro gradu -tutkielma vuonna 2016. Kehittämiskohteisiin pyritään liittämään aina käytäntötutkimuksia.

Keväällä 2015 lastensuojelun ja aikuissosiaalityön praksis-yhdyshenkilöt toteuttivat yhdessä aikuissosiaalityön sosiaalityöntekijän ja asukastalo Kylämajan työntekijän kanssa äitien *yhteistutkijuusryhmän*. Ryhmään osallistuvien äitien kanssa tehtiin video kaupungin omaan käyttöön, jossa käsiteltiin mm. asukastalon ja Suomen kielen oppimisen merkitystä heille.Myös muuta *kokemusasiantuntijatoimintaa* laajennettiin sekä aikuissosiaalityössä että lastensuojelussa.

Käytännön opettaja sosiaalityön kehittäjänä -koulutus (5+5 opintopistettä)

Sosiaalityöntekijöille tarkoitettu täydennyskoulutus, käytännön opettajakoulutus, on muuttunut aiemmasta käsittäen kaksi erillistä moduulia. Ensimmäinen (15.8.2014–6.2.2015, 5 op) toteutettiin syksyllä 2014 teemalla ”Sosiaalityön opiskelijan käytännön oppimista edistävä ohjaus” ja toinen moduuli toteutettiin syksyllä 2015 jatkuen keväälle 2016. Moduuli II kytkeytyy oman työn tutkimusperusteiseen kehittämiseen (3 op.). Kehittämistehtävien teemat liittyivät esimerkiksi Käypä hoito -suositusten muokkaamiseen sosiaalityön näkökulmasta, opiskelijan resilienssin tukemiseen tai narratiivisten menetelmien hyödyntämiseen ohjauksessa. Moduuli II aikana koulutettavat ohjaavat sosiaalityön opiskelijoita käytännön asiakastyössä Ammatilliset valmiudet (K3) -opintojaksolla 1.10.–10.12.2015. Koulutuksen kurssinjohtajina toimivat yliopistonlehtori Ritva Poikela ja kehittämispäällikkö Laura Yliruka.

Taulukko 1. Käytännön opettajakoulutuksen Moduuli I ja Moduuli II -jaksoon osallistuneet sosiaalityöntekijät sektoreittain.

	Moduuli 1	Moduuli 2
Lastensuojelu	7	6
HUS/HYKS	5	3
Aikuissosiaalityö (sis. nuoret)	5	3
Perheneuvola	2	-
Sosiaali-ja kriisipäivystys	2	2
Muu	-	1
Yhteensä	21	15

Käytännön opetuksen jaksot

Kansalainen ja yhteisöt (K1) -opintojakso (5 op) toteutetaan ensimmäisen opiskeluvuoden keväällä. Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija perehtyy kolmanteen sektoriin sosiaalialan toimijana ja kansalaisten kokemuksiin sekä oman hyvinvointinsa subjekteina että sosiaalialan palvelujen käyttäjänä julkisella tai yksityisellä sektorilla. Kurssilla tehdään osallistavan havainnoinnin tehtävä yhteisösosiaalityön toimipisteessä. K1 järjestettiin edelleen yhteistyössä Kalliolan setlementin kanssa. Vastuuopettaja: yliopistonlehtori Kirsi Nousiainen

Asiakastyön taidot (K2) -opintojaksolla (5 op) perehdytään sosiaalityön ammattikäytäntöihin. Opintojakso toteutettiin yhteistoiminnallisesti PraksisTekijöiden kanssa. Tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää asiakkaan osallisuuden asiakastyön keskeisenä lähtökohtana ja sosiaalisen toimintakyvyn merkityksen vuorovaikutustilanteessa. Opintojaksolla opiskelija perehtyy sosiaalityön eettisiin periaatteisiin sekä niiden merkitykseen käytännön toiminnassa ja harjoittelee kriittistä reflektiota. Vastuuopettajina toimivat keväällä 2015 yliopistonlehtori Kirsi Nousiainen ja kehittämispäällikkö Laura Yliruka.

Ammatilliset valmiudet opintojaksolla (K3) -opintojaksoa (10 op.) on toteutettu uudistettuna (200h, 10 op, toisen kerran 1.10.–10.12.2015). Keskeisiä ammatillisia valmiuksia opetellaan sosiaalityön erilaisissa toimipaikoissa monipuolisesti. Metataitoina opetellaan toimintalähtöistä, dialogista ja kohtaavaa vuorovaikutusta sekä moninäkökulmaista ja tulkinnallista tiedontuotantoa ja toiminnan rakentumista. Vastuuopettajina toimivat yliopistonlehtori Ritva Poikela ja yliopistonlehtori Kaija Hänninen (OKM:n lisämäärärahalla).

Moninäkökulmainen sosiaalityön käytäntö (K4) opintojakson suunnittelu ja toteutus olivat vuoden 2015 tehtäviä. Helsingin yliopiston sosiaalityön käytännönopetuksen tarjontaa laajennettiin sosiaalityön ja terveydenhuollon kysymyksiä käsittelevällä uudella opintojaksolla. Jaksolla tutustuttiin aitojen tapausesimerkkien kautta sosiaali- ja terveydenhuollon yhteisten asiakkaiden tilanteisiin. Vastuuhenkilö: Mirja Satka (muut toteuttajat opetusylilääkäri Pirkko Salokekkilä kehittämispäällikkö Laura Yliruka, yliopistonlehtori Kirsi Nousiainen, sosiaalityöntekijät Katariina Kohonen, Charlotta Sandström ja Johanna Hedman HUS).

Käytäntötutkimuksen opintojaksolta (K5, 15 op) valmistui 49 käytäntötutkimusta (liitteenä lista tutkimuksista). Käytäntötutkimusjakson tarkoituksena on luoda valmiuksia tutkia ja kehittää työkäytäntöjä sosiaalityössä. Opiskelijat tekevät käytäntötutkimuksensa yhteistyössä työyhteisöjen kanssa ja työyhteisöt saavat tutkimuksista arvokasta tietoa. Osa käytäntötutkimuksista julkaistiin jälleen Soccan sivuilla. Vastuuopettajina toimivat suomenkielisen koulutuksen osalta professori Mirja Satka ja yliopistonlehtorit Aino Kääriäinen ja Kirsi Nousiainen. Myös kehittämispäällikkö Laura Yliruka osallistui käytäntötutkimusten ohjaukseen.

Tiedotus ja kansainvälinen toiminta

Praksis-toimintaa on esitelty Heikki Waris -instituutin uusien verkkosivujen ja Soccan verkkosivujen kautta. Myös facebook-sivujen kautta tiedotetaan toiminnasta. Praksis-ekstranet-sivusto palvelee toimijoiden välistä yhteistyötä. Lisäksi kunnilla on omia tiedotuskanaviaan käytössään. Praksiksen toimintaa esiteltiin eurooppalaisen sosiaalityön tutkimuksen konferenssissa Ljubljinassa huhtikuussa 2015. Konferenssissa esittelivät Aino Kääriäinen ja Mirja Satka käytäntötutkimuksen opetusta otsikolla ”How to teach practice research and facilitate the creation of research-minded expertise in MSW education?” ja Laura Yliruka, Auri Bützow, Laura Rapo ”Towards knowledge creation in the Praxis network”. Praksiksen verkkosivut uudistettiin.

Lukuja

Pääkaupunkiseudun Praksis järjesti 7 oppimisverkostotilaisuutta, joihin osallistui yhteensä n. 570 osallistujaa. Lisäksi virtuaalisesti noin 150 osallistujaa. Käytännön opetukseen osallistui vuonna 215 opiskelijaa Helsingin yliopistosta ja 40 Avoimesta yliopistosta. Käytäntötutkimuksia (K5) valmistui 49 kappaletta (liite 1). Käytännön opettajakoulutuksen toisen vaiheeseen (Moduuli II) jatkoi 15 käytännön opettajaa. Praksiksen kehittämistoimintaan osallistuu kunnissa runsaasti työntekijöitä (262 sosiaalityöntekijää Helsingissä, Vantaalla kaikki perhepalvelujen työntekijät ja Espoossa koko aikuissosiaalityön ja lastensuojelun henkilöstö).

Praksis vuonna 2016

Vuonna 2016 kolmevuotinen ylisukupolvisen huono-osaisuuden katkaisemisen teemakausi päättyy. On aika tehdä yhteenvetoa siitä, mitä on opittu; alkuvuonna julkaistaan ylisukupolvista huono-osaisuutta käsittelevä julkaisu. Teema huipentuu vuonna 2016 lääketieteellisen tiedekunnan ja valtiotieteellisen tiedekunnan ***sosiaalityön ja lääketieteen käytännön opetusjaksolla,*** *jossa keskitytään lastenkaltoinkohtelun kysymyksiin monitieteisenä ja moninäkökulmaisena, eettisesti sensitiivisenä, yksilöä, perhettä, palvelujärjestelmää ja koko yhteiskuntaa koskevana kysymyksenä. Tällä käytännön opetuksen jaksolla hyödynnetään edellisinä vuosina tuotettuja Praksis-aineistoja opetusmateriaalina. Sosiaalihuoltolain toimeenpano vaikuttaa edelleen Praksikseen. Jatkamme* ***rakenteellisen sosiaalityön ja sosiaalisen raportoinnin*** *teemojen työstämisellä ja toteutamme pääkaupunkiseudulla ESR-hankkeen sosiaaliseen kuntoutukseen liittyen. Ydinorientaationa on* ***leikillisyys.***

Praksiksen arviointi

Praksis-toiminnan (ennakko)arviointi toteutetaan alkuvuodesta 2016. Sisältöinä ovat muun muassa käytäntötutkimuksien vaikuttavuus sosiaalityössä ja Praksis-toimintamalli nyt ja tulevaisuudessa. Haetaan tähän työntekijä Soccaan kolmen kuukauden projektirahoituksella.

Praksiksen rakenteet

Kutsutaan mukaan HUS:n sosiaalityön edustus PraksisTekijöihin, sillä he osallistuvat jatkossakin kiinteästi K4-opintojakson suunnitteluun ja toteutukseen.

Yhteistyö THL:n kanssa

Jatketaan yhteistyötä THL:n kanssa. THL (Päivi Petrelius) on laatinut kansallista Lastensuojelun ja lasten ja nuorten eriarvoisuuden ehkäisyn tutkimus- ja kehittämisstrategiaa vuosille 2015–2019. Strategian mukaan ”Vuonna 2016 käynnistyy valtakunnallinen ja verkostomainen **klinikkatyöskentely,** joka kokoaa keskeisten toimijoiden osaamisen ja voimavarat yhteen tukemaan lastensuojelun työkäytäntöjen ja monialaisen yhteistyöntutkimusperustaista kehittämistä. Työskentelyn tarkemmat sisältöteemat ja tavoitteet määritellään yhteistyössä vuoden 2016 aikana.” Pääkaupunkiseudulla klinikkatyöskentely kytkeytyy luontevasti Heikki Waris -instituutin toimintaan, myös Praksis-toimintaan.

Sosiaalinen kuntoutus kehittämisen kohteena pääkaupunkiseudulla

Osana valtakunnallisen osaamiskeskuksen hanketta ”Pro Sos – uudenlaista sosiaalityötä yhdessä rakentamassa” jätettiin ESR-hankehakemus ”Game on – pääkaupunkiseudun sosiaalisen kuntoutuksen pilottihakemus”. Toteutuessaan kolmivuotinen hanke kohdistuu heikoimmassa sosiaalisessa asemassa olevien, erityistä tukea tarvitsevien kansalaisten sosiaalisen osallisuuden tukemiseen. Pääkaupunkiseudun osahankkeessa tavoitteena on kehittää yhteistyössä palvelunkäyttäjien kanssa sosiaalista kuntoutusta. Hankkeessa tuetaan myös kuntia *kunta-Kela*-yhteistyömallin käyttöönotossa. Pilotissa haetaan uutta orientaatiota sosiaalityöhön ja sosiaaliseen kuntoutukseen motivoivasta, luovasta ja ongelmanratkaisuun keskittyvästä *leikillisyydestä ja pelillisyydestä.* Hankkeeseen palkataan kaksi ammattilaistyöntekijää ja kaksi kokemusasiantuntijaa. Vastuuhenkilö: Laura Yliruka

Oppimisverkostot vuonna 2016

Oppimisverkostotilaisuudet ovat työpajoja, joissa työskennellään monitoimijaisesti. Tavoitteena on yhteinen oppiminen ja tiedonrakentaminen. Oppimisverkostotilaisuuksissa esitellään käytäntöön liittyviä tutkimuksia, selvityksiä ja uusia avauksia. Tavoitteena on ristiin pölyttää pääkaupunkiseudulla tapahtuvaa kehittämistä aiheen parissa, tarjota tietoa palvelujen kehittämiseksi, verkostoitua ja synnyttää synergiaa sekä dialogeja eri toimijoiden välille.

Lastensuojelun klinikkatyöskentely ja sosiaalisen kuntoutuksen ESR-hanke (mikäli rahoitus myönnetään) näkyvät Praksiksen oppimisverkostotyöskentelyssä vuonna 2016. Yhteisiksi pääkaupunkiseudun tasoiset juonteiksi määrittyvät 1) ylisukupolvinen huono-osaisuus 2) sosiaalinen kuntoutus 3) lapsen näkökulma 4) voimauttava ja rakenteellinen sosiaalityö.

Suunnitellut koko päivän kestävät oppimisverkostotilaisuudet ovat:

Ajankohta	Teema	Erityistä	Tila
29.1.2016	**Sosiaalityön dokumentointi**	Professori (ma.) Aino Kääriäinen kouluttaa	Valtuustosali, Asematie 5, Vantaa (60 hlöä)
18.3.2016 klo 9-12	**Voimauttava sosiaalityö**	Yhteistyö Kasvajat ry:n kanssa/Katja Lamberg	Helsinki Kallion virastotalo, neuvotteluhuone 2 (60 hlöä)
13.5.2016	**Rakenteellinen sosiaalityö**	Vantaan perhepalvelujen johto toivoo tällaista tilaisuutta. **Käytäntötutkimuksen taito**-kirjan julkistamistilaisuus iltapäivällä.	Vantaa/Myyrmäki, auditorio
9/2016	Leikillisyys (ESR) (hankkeella myös muita työpajoja ja seminaareja)		?
9/2016	Pääkaupunkiseudun käytäntötutkimuksen päivä		Yliopisto
11/2016	Lapsen näkökulma (kytkeytyy klinikkatoimintaan?)	Mahdollisia teemoja: lapsen tieto lapsen kanssa työskentely lapsen etu erotilanteissa yksin maahan tulevat lapset	?

Käytännön opetusjaksot

Kansalainen ja yhteisöt (K1) -opintojakso (5 op) 20.1.–11.4. Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija perehtyy kolmanteen sektoriin sosiaalialan toimijana ja kansalaisten kokemuksiin sekä oman hyvinvointinsa subjekteina että sosiaalialan palvelujen käyttäjänä julkisella tai yksityisellä sektorilla. Kurssilla tehdään osallistavan havainnoinnin tehtävä yhteisösosiaalityön toimipisteessä. K1 järjestetään edelleen yhteistyössä Kalliolan setlementin kanssa. Lisäksi järjestetään The Place matters - the return of community in social work opintojakso paikan ja yhteisöjen merkityksestä sosiaalityössä. Opintojaksoon sisältyy maahanmuuttajien kanssa tehtävä yhdyskuntakävely. Opintojakson opettajana toimii professori **Kris Clarke** California State Univesitystä. Opintojaksoon sisältyy kolme opetuskertaa sekä neljäs päivä, jolloin järjestetään yhdyskuntakävely. Vastuuopettaja: yliopistonlehtori Kirsi Nousiainen.

Asiakastyön taidot (K2) -opintojaksolla (5 op) 18.1.–3.3. perehdytään sosiaalityön ammattikäytäntöihin. Opintojakso toteutetaan yhteistoiminnallisesti PraksisTekijöiden ja kokemusasiantuntijoiden kanssa. Tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää asiakkaan osallisuuden asiakastyön keskeisenä lähtökohtana ja sosiaalisen toimintakyvyn merkityksen vuorovaikutustilanteessa. Opintojaksolla opiskelija perehtyy sosiaalityön eettisiin periaatteisiin sekä niiden merkitykseen käytännön toiminnassa ja harjoittelee kriittistä reflektiota. Vastuuopettajina toimivat keväällä 2016 yliopistonlehtori Kirsi Nousiainen ja kehittämispäällikkö Laura Yliruka.

Ammatilliset valmiudet opintojaksolla (K3) -opintojakso (10 op.) järjestetään viikoilla 40–50. Keskeisiä ammatillisia valmiuksia opetellaan sosiaalityön erilaisissa toimipaikoissa monipuolisesti. Metataitoina opetellaan toimintalähtöistä, dialogista ja kohtaavaa vuorovaikutusta sekä moninäkökulmaista ja tulkinnallista tiedontuotantoa ja toiminnan rakentumista. Vastuuopettajat ovat vielä auki.

Moninäkökulmainen sosiaalityön käytäntö (K4) Järjestetään kaksi vaihtoehtoista suoritustapaa jaksolle:

1. Järjestetään Helsingin sosiaali- ja terveysviraston opetusylilääkäri Pirkko Salokekkilän kanssa uudistettu kurssi vuoden 2015 kokemusten perusteella (Vastuuhenkilöt: Mirja Satka ja Laura Yliruka) toukokuussa 2016. Teemana on ylisukupolvisen huono-osaisuuden katkaiseminen ja erityisenä teemana lasten kaltoinkohtelu. Kurssi tarjotaan osaksi lääketieteen valinnaisia opintojaksoja.

2. Järjestetään ryhmätentti, jossa aineistona hyödynnetään muun muassa Puheista tekoihin -oppimisverkoston videomateriaalia. (Vastuuhenkilö: Mirja Satka)

Käytäntötutkimuksen opintojakso (K5, 15 op)

Käytäntötutkimusjakson tarkoituksena on luoda valmiuksia tutkia ja kehittää työkäytäntöjä sosiaalityössä. Opiskelijat tekevät käytäntötutkimuksensa yhteistyössä työyhteisöjen kanssa ja työyhteisöt saavat tutkimuksista arvokasta tietoa. Vastuuopettajana toimii syksyllä 2016 suomenkielisen koulutuksen osalta yliopistonlehtori Aino Kääriäinen.

Käytännön opettajakoulutus

Moduuli II päättyy 19.1. jolloin esitellään opiskelijoiden lopputyöt. Moduuli I järjestetään syksyllä 2016. Vastuuhenkilöt: Laura Yliruka ja VTT Ritva Poikela.

Käytännön opettajien verkostotapaamiset kytketään oppimisverkostotapaamiseen.

Kuntien kehittämistyö

Helsinki

Helsingissä kehittämistyö kohdentuu viraston palvelujen uudistamiseen, joka perustuu kolmen palvelukonseptin (perhekeskus, terveys- ja hyvinvointikeskus, monipuolinen palvelukeskus) kehittämiseen. Tavoitteena on 1) kehittää sosiaalialan työkäytäntöjä uudistuvan lainsäädännön ja viraston strategioiden edellyttämällä tavalla ja 2) vahvistaa oppilaitosten kanssa tehtävää opetus- ja tutkimusyhteistyötä sekä tehdä työelämätarpeita näkyväksi.

Praksis-toimintaan linkittyviä kehittämiskohteita ovat moniammatillisten työkäytäntöjen kehittäminen sekä sosiaalityön ja -ohjauksen tehtävärakennetyö, jonka tarkoituksena on kohdentaa resursseja palvelujen uudistamista tukevalla tavalla. Tehtävärakennetyössä praksis-toiminta liittyy erityisesti sosiaalityön ja -ohjauksen sisältöjen sekä työmenetelmien kehittämiseen. Moniammatillisten työkäytäntöjen kehittämisessä painopisteenä ovat moniammatillisen palvelutarpeen arvioinnin ja perhekeskustoiminnan pilotointi. Helsingin kaupungin kehittämiskohteet liittyvät kiinteästi Praksiksen yhteiseen ylisukupolvisuuden teemaan.

Kehittämisen tavoitteena on palveluprosessien sujuvoittaminen sekä kokonaisvaltaisten, vaikuttavien palvelujen tarjoaminen matalalla kynnyksellä, jolloin asiakkaat saavat tarvittavat palvelut oikea-aikaisesti ja ylisukupolvisuuden kierteitä voidaan katkaista. Helsingissä vahvistetaan opiskelijoiden tekemien K5-töiden ja opinnäytetöiden yhteyttä viraston keskeisiin kehittämiskohteisiin sekä yhteistyötä muiden pääkaupunkiseudun kuntien kanssa.

Helsingin Praksiksen ohjausrakenne muuttuu niin, että jatkossa Helsingissä ei toimi erillistä Praksis-ohjausryhmää. Praksis-toiminnan ohjaus tapahtuu sosiaalityön asiantuntijoiden verkostossa, joka konsultoi ydintoimintaa Praksis-asioissa ja tiedottaa siitä ydintoiminnalle. Helsingissä tiivistetään suomen- ja ruotsinkielisten Praksis-toimijoiden välistä yhteistyötä. Anna-Kaisa Tukiala edustaa jatkossa Helsinkiä Praksisohjausverkostossa. Sosiaalinen raportointi jatkuu Auri Lylyn päätyönä. PraksisTekijöissä toimivat Kaisa Pasanen (varsinainen jäsen) ja Nanne Isokuortti (varajäsen).

Vantaa

Praksis-kehittäminen kohdistuu perhepalvelun yhteisen Praksis-suunnitelman mukaisesti. Ylisukupolvisuus kulkee kaikessa kehittämisessä mukana punaisena lankana, kun asiakkaille pyritään tarjoamaan palveluita joustavasti ja keskitetysti siten, että koko elämänkaari tulee huomioiduksi.

Vantaalla on aloittanut vuoden 2016 alussa uusi palvelutarpeen arvioinnin yksikkö, joka tulee työskentelemään yhdessä lastensuojelun avohuollon vastaanottotiimien kanssa siten, että palvelutarpeen arvioinnissa hyödynnetään monipuolista ammattiosaamista. Sosiaalihuoltolain tai lastensuojelulain mukaisia, intensiteetiltään toisistaan poikkeavia palveluita, kuten perhetyötä, tarjotaan asiakkaille heidän tarpeidensa mukaan siitä yksiköstä, jonne he palvelutarpeen arvioinnin jälkeen ohjautuvat.

Arviointi asiakastyössä on vuoden 2016 keskeinen kehittämisen teema lastensuojelussa. Sen avulla pyritään tuomaan yhtenäisiä arvioinnin kriteereitä ja selkiyttämään asiakastyön prosesseja sekä lastensuojelun sisällä että suhteessa muihin perhepalveluiden toimintoihin ja myös yli sektorirajojen siten, että työskentely kehittyy moniammatilliseksi. Lastensuojelun virka-aikainen päivystys on keskitetty 2.2.2016 alkaen, pyrkimyksenä taata tasalaatuinen palvelu ja saumaton yhteistyö Vantaan sosiaali- ja kriisipäivystyksen kanssa. Vantaalla aloitetaan 2016 sosiaalinen raportointi osana perhepalveluiden toimintaa.

Keskeinen kehittämisen kohde 2016 on huostaan otetun lapsen vanhempien asiakassuunnitelmat. Jatkokehittäminen perustuu aiheesta tehtyyn K5 -käytäntötutkimukseen ja sen tuloksiin. Kehittäminen kohdentuu uusien huostaanottojen yhteydessä sekä jo sijoitettujen lasten vanhempien tuen kartoittamiseen ja omatyöntekijän nimeämiseen. Lisäksi kehittämisessä keskeisiä teemoja ovat palvelutarpeen arvioinnin ja lapsen kohtaamisen kehittäminen niin lastensuojelussa kuin laajemmin sosiaalihuollossa. Yhtenä kehittämisteemana on sosiaalinen kuntoutus, johon kytketään K5-töitä osana pidempää kehittämisen jatkumoa. Keväällä valmistuu käytäntötutkimus, jonka aiheena on nuorten aikuisten tarpeet sosiaalisen kuntoutuksen hakemuksissa. Praksis-toiminnan osalta laadimme Vantaalla oman suunnitelman, missä yksi tärkeä osa on valmistuneiden K5 töiden esittely sosiaalialan henkilöstöllemme.

Espoo & Kauniainen

Ylisukupolvisen huono-osaisuuden katkaisun teema jatkuu Espoossa ja Kauniaisissa. Tavoitteena on nähdä perhe kokonaisuutena lasten ja aikuisten palveluissa ja kyetä siten ehkäisemään perheiden syrjäytymistä heille sopivilla tavoilla. Aikuissosiaalityössä lasten huomioon ottaminen ja tuen järjestäminen niin, ettei lastensuojeluasiakkuutta syntyisi. Lapset Puheeksi -menetelmän koulutukset Espoossa ja Kauniaisissa jatkuvat. Moniammatillista arviointia kehitetään sosiaalipalveluissa. *Otetaan uusia moniammatillista yhteistyötä tukevia työkaluja käyttöön*: Lapset puheeksi -neuvonpito, yhteinen verkostotapaamisen työkalu, TajuaMut-toimintamalli, samasta lapsesta tai nuoresta huolissaan olevien verkostoituminen ”liputuksen” avulla, OmaVerkosto: Asiakas ja hänen kanssaan työskentelevät muodostavat tietoturvallisen keskusteluringin verkkoon, Vaahtera; sähköinen palveluportaali, jonne kootaan kattavasti tietoa eri lapsiperheiden palveluista;

laajennus koskemaan myös nuorten ja aikuisten palveluita; Yhteiset arviointilomakkeet; tavoitteena on tehdä monialainen palvelutarpeenarvio.

Lisäksi *kokemusasiantuntijatoimintaa laajennetaan* ja jatketaan sekä aikuissosiaalityössä että lastensuojelussa. Kokemusasiantuntijatoiminnan kautta saatua palautetta käytetään hyödyksi toiminnan kehittämisessä. Perheiden ryhmätoimintaa suunnitellaan yhdessä asiakkaiden kanssa. Huosta-hankkeesta (tutkimus huostaanoton syistä, palvelupoluista ja kustannuksista) saatuja tuloksia hyödynnetään palveluiden kehittämisessä.

Julkaisut

Yhteisjulkaisu ”Puheista tekoihin! Ylisukupolvisten ongelmien ehkäiseminen lastensuojelussa ja perhe- ja sosiaalipalveluissa” julkaistaan keväällä verkkojulkaisuna. Jatketaan practice paper -konseptin kehittelyä yhteistyössä THL:n kanssa.

Rahoitus

Espoo, Kauniainen ja Vantaa rahoittavat Helsingin yliopiston käytäntötutkimuksen professuurin (50 %) ja yliopistonlehtorin (100 %). Yliopisto osallistuu toimintaan vastaavilla palkkasummilla sekä muulla käytännön opetuksen rahoituksella. Helsingin kaupunki rahoittaa pääkaupunkiseudun Praksista Soccan yhteistyösopimuksessa määritellyllä summalla (kehittämispäällikön ent. johtava sosiaalityöntekijä ja toimistonhoitajan palkat). Käytännön opettajakoulutus on kunnille maksullista: 200€/moduuli. Koulutukseen sisältyy kaksi moduulia, jotka järjestetään peräkkäisinä vuosina.